

Předkládaná dizertace se zabývá vnímáním otázek životního prostředí v islámu od 60. let 20. století do současnosti. Jejím cílem je představit tento fenomén dosud nejucelenějším způsobem. Zaměřuje se na čtyři oblasti: diskusi o ekologické krizi, která v islámu začala od 60. let 20. stol. pod vlivem tzv. nového environmentalismu, činnost náboženských a sekulárních institucí, které využívají islámské pojmy k propagaci environmentálních politik a ochranných agend, vybrané případy vzniku islámských environmentálních hnutí a lokálních diskurzů a rozvojem akademického studia islámské ekoteologie a environmentální etiky. Sleduje tak historický vývoj toho, co je v práci chápáno jako islámský environmentální diskurz. Jak ukazuje, tento diskurz čerpá ze sdílené množiny motivů a konceptů odvozených z islámské textové tradice a z představy, že islám může morálním obsahem svého učení sehrát pozitivní roli při řešení ekologické krize. Tyto motivy jsou ale využívány k různým účelům a k prosazování různých agend v rámci různých společenských kontextů. Na základě příkladů liberálního a eklektického aktivismu mezi muslimskými diasporami v západních zemích, konzervativních a na identitu důraz kladoucích zpracování environmentálních témat tradicionalistickými duchovními na Blízkém východě, úspěšného eko-islámského hnutí v Indonésii, experimentování s environmentálními tématy ze strany islamistů, instrumentálního přístupu institucí a širšího rámce akademické debaty o náboženství a ekologii vytváří mapu heterogenního a globalizovaného diskurzivního pole se spleťou historií a příspěvky různorodých a někdy neočekávaných aktérů. Práce teoreticky interpretuje tuto diverzitu skrze konceptualizaci islámské tradice jako asambláže utvářené plejádou materiálních i nemateriálních prvků, která je však propojena sdíleným kódem písemné tradice, jež je přizpůsobována aby mohla odpovídat na nové problémy a dilemata. Mezi ta patří i zásadní fakt, že lidstvo stojí před existenciální environmentální krizí.